

Nr 1412

**av fröken Rogestam m. fl.
om praktiktjänstgöring och arbetslivserfarenhet för studerande.**

En arbetsgrupp med representanter för AMS, SÖ, UKÄ m. fl. har kartlagt behovet av praktikplatser och därvid fått fram följande resultat:

<i>Skolform</i>	<i>Elevveckor</i>	<i>Praktik- platser</i>
Gymnastieskolan	1 136 466	66 755
Universitets- och högskoleutbildningen	106 396	10 093
Arbetsmarknadsutbildning	34 393	2 732
ALU-kurser – kurser i arbetsliv och utbildning	18 674	9 337
För praktik	2 043 927	29 086
Totalt	3 339 856	118 003
däruav feriepraktik	134 991	18 668

Som framgår av sammanställningen är det årliga praktikbehovet synnerligen stort. Av praktiska skäl är det inte möjligt att exakt omvandla antalet erforderliga elevveckor till elevår för att kunna göra en jämförelse med antalet anställda per år.

Vid en grov omräkning kan man dock konstatera att det arbetsmarknadsutrymme i näringslivet som åtgår för att genomföra den obligatoriska praktiken ungefärligen motsvarar det utrymme som krävs för ca 63 800 anställda per år.

Utöver detta tillkommer ett stort antal studerande som inte har någon obligatorisk praktik inlagd i sin utbildning men som ändå önskar utnyttja t. ex. ferietid till att få praktisk erfarenhet inom sitt blivande yrkesområde eller arbetslivserfarenhet i allmänhet. Det är således ett stort utrymme som i dag krävs på arbetsmarknaden för att ge praktik, arbetslivserfarenhet m. m. till studerande. Enligt vår uppfattning är detta en riktig och nödvändig utveckling. Genom erfarenhet från arbetslivet kan de studerande dels få en ökad motivation för studiearbetet, dels få en ökad förståelse och uppskattning av andra människors arbete. Praktik och arbetslivserfarenhet är således positiva inslag i en utbildningsgång.

Mot den bakgrunden anser vi det angeläget med en översyn av möjligheterna att införa en obligatorisk period för deltagande i arbetslivet i gymnastieskolans samtliga linjer samt en obligatorisk praktikperiod i de utbildningar på universitets- och högskoleområdet som nu saknar sådan.

På universitets- och högskoleområdet finns det många utbildningar som har behov av en praktikperiod. Dit hör t. ex. läkar-, jurist- och den sam-

hällsvetenskapliga utbildningen. De höga antagningspoängen till läkarutbildningen har medfört att endast mycket teoretiskt begåvade studerande har antagits. Många av dessa ungdomar har endast en vag uppfattning om den övriga vårdpersonalens arbetsuppgifter. Några månaders erfarenhet som sjukvårdsbiträde skulle sannolikt ge dels erfarenheter, som är positiva för den blivande läkarens personliga utveckling, dels en ökad förståelse för andra personalkategoriernas viktiga arbete.

Ungdomar med samhällsvetenskaplig och juridisk utbildning konkurrerar i dag ofta om tjänster med socionomer med examen från förvaltningslinjen. De sistnämnda har då en fördel genom den praktik de erhållit i sin utbildning. En motsvarande praktik även för de först nämnda grupperna skulle förutom en nyttig praktisk erfarenhet från det kommande yrkesområdet även ge tillfälle till berikande personliga erfarenheter. På motsvarande sätt kan man göra en genomgång av samtliga utbildningar inom universitets- och högskoleområdet. Behovet av en praktikperiod är påtagligt.

När det gäller gymnasieskolans elever torde det väsentligaste vara att dessa ges en möjlighet till kontakt med arbetslivet. De bör få uppleva hur en arbetsplats fungerar, samspelet mellan olika anställda, samarbetet inom en arbetsgrupp m. m. men även sådana saker som behovet av arbetsdisciplin och punktlighet.

Vi anser det således angeläget att en översyn av gymnasieskolans linjer och universitets- och högskoleutbildningarna snarast kommer till stånd i syfte att införa tillfälle till arbetslivserfarenhet resp. obligatorisk praktik. Målsättningen bör vara att så många studerande som möjligt ges möjlighet till den berikande erfarenhet som detta kan ge.

I dag finns dock vissa problem förknippade med praktiktjänstgöringen. Ett sådant är att få fram praktikplatser med ett i förhållande till utbildningen meningsfullt innehåll, ett annat är att få fram ett tillräckligt antal platser. Begränsande faktorer i nuläget är tillgången på kunniga och villiga handledare, liksom de kostnader en praktikant för med sig för den som tillhandahåller praktikplatsen.

Åter andra problem berör komplexet med ersättningar till praktikanten (ersättning eller ej, fast ersättning eller ersättning efter åldersskala, ersättning för resor och dubbelboende m. m.) samt den sociala tryggheten (sjukdom, olycksfall, försäkringar).

Att finna en lösning på dessa problemställningar är angeläget redan i nuläget, och vid en utvidgning av antalet praktikplatser blir behovet av en samlad lösning än mer påtagligt. Uppdraget att föreslå åtgärder för att lösa de med praktiktjänstgöringen sammanhängande problemen bör således ingå i den ovan nämnda översynen.

Mot bakgrund av ovanstående hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär utredning av möjligheten att införa en obligatorisk praktikperiod i all universitets- och högskoleutbildning,

2. att riksdagen hos regeringen begär utredning av förutsättningarna att ge arbetslivserfarenhet under gymnasieskoltid på samtliga linjer,
3. att riksdagen hos regeringen begär utredning av de i motionen anförda problemen i samband med praktiktjänstgöring och arbetslivserfarenhet för studerande.

Stockholm den 27 januari 1975

CHRISTINA ROGESTAM (c)

ARNE FRANSSON (c)

ANNA ELIASSON (c)

GÖSTA ANDERSSON (c)

i Nybro

